

EDINOST
Izšla po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torekih, četrtekih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obajno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, letno Avstrijske f. 1.60 za tri mesece . f. — 5.00, za šest mesecev . f. — 10.00, za pol leta . f. — 15.00, za ves leto . f. — 20.00. Na naročbo brez priložene naročilnice se ne jemlje ozir. Posamično številko se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvt., v Gorici po 3 nvt. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nvt., v Gorici 3 nvt.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifi v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnica in javnozhalva, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravitelstvo ulica Caserma 13. Odpri reklamacije so proste poštnine.

„V edinosti je moč!“

Zavednih žensk trebamo!

iz Sežane, dne 8. septembra 1894.

(Izv. dopis).

Bojim se sicer, spoštovani gosp. urednik, da Vam skoro postanem nadležna in morda tudi dolgočasna, ker vedno premlevam jedno in isto stvar. Ali oprostite, prosim Vas, saj prihaja vse, kar Vam pravim, iz prave duše slovenske, iz vročega ženskega srca, ki utripa viharno za mili naš slovenski rod.

In uprav ta vroča domovinska ljubav mi je zopet potisnila pero v roko, da nekoliko odgovorim na Vaš sicer izborni članek, v jutranjem izdanju s dne 31. julija t. l., v katerem članku ste nekoliko oporekali mojim nazorom o našem ženstvu, oziroma o malomarnosti istega gleda na vzgojo deca, našega naraščanja, naše bodočnosti.

Jaz trdim, da so ženske krive, ako v našem narodu ni toliko poštenih in klemenitih snadajev, kakor bi bilo želeli in kakor jih trebamo brezspojno v teški borbi za naš narodni obstanek; Vi pa, velečenjeni gospod urednik, menite drugače; Vi zagovarjate naše žentvo, menite, da v ogromni večini slučajev je vendar-le le mož odgovoren za to, kako je žena v narodnem pogledu. Vi priznavate sicer, da je naše žentvo premalo s ozirom na vzgojo otrok v pravem narodnem duhu in priznavate tudi, da je žena v tesnejši dotiki z otroci, da je torej vzgoja poslednjih v veliko večji meri zavirana od ženskih kakor pa od moških. Ali Vi valite vendar vse odgovornost na moške, deš, mož bodi ženi voditelj — in če treba tudi strog, neisprosen voditelj —, on jej dajaj navodila in zahtevaj od nje, da vzgaja otroke tako, da nam zrastejo iz njih narodni poštenjaki in klemeniti snadaži.

Kdo bi hotel trditi, da ne tiči v Vaših trditvah mnogo resnice, ali do poslednje pitičice vendar ne morem soglašati s Vami.

Dovolite mi torej, prosim Vas, zopet nekoliko prostorske, da še jedenkrat naglašam svoje napore o tem važnem vprašanju, ker se menda nleva popolnoma razumela.

Kdor je pazno čital moje dopise, se je prepričal, da tudi jaz ne valim vse krivde le na ženski spol, ampak grajala sem in grajam tako moške kolikor ženske, vstrajam pa pri svojih menenji, da več del krivde je vendar-le na strani ženskih.

Visoko spoštujem snadažno ženo, katero dišijo vavišene ženske kreposti, ali kaj pomaga, da je žena še tako krepotna, ako jej popolnoma nedostaja narodna zavednost in ako je ne diši plemenita ljubav do domovine? Taka žena ni za nas popolna, ni prava usor-žena.

Vi pravite, da mož mora biti, ako treba, tudi strog in neisprosen. No, priznavam Vam drage volje, da mož lahko mnogo doseže s

energijsko in strogostjo, ali vprašamo Vas, kaj pa potem, ako žena ni našega rodu? Kaj potem? Ali more mož v tem slučaju zahtevati od žene, da navdušuje svojo deca za naš toli prezirani jezik. Ali mu ne odgovori — in to po vsej pravici —, da ima ona kot drugorodkinja isto pravico do otrok kakor on? V tem slučaju značila bi strogost je strani moža — veliko krivico. Navetati bi moral nemir v hiši, deca pa bi se oklenila matere in njenih nazorov in njenega duha. Oče bi postal nekako tuj svoji deci in deca njemu. Evo Vam, eno nesrečno družino več!

Po tej poti se ne da torej nihesar doseči. Kaj in kako moramo sklepati iz tega? Le to, da store velik greh v narodnem pogledu oni možje, ki jemljejo tujke v zakon. Iz tega izvira drugi greh: narodna brezbržnost v mnogih naših družinah.

Ako torej še govorimo o krivdi moža, ne smemo iskati iste v premali eneriji nasproti ženi, ampak v okolnosti, da si ni izbral take žene, od katere bi mogel in smel še po njenem rojstvu zahtevati, da vzgaja otroke v slovenskem narodnem duhu.

Is pošteno slovenske žene napravi lahko kar hoče brez posebne strogosti ali morda celo odurnosti.

Mnogokateri mož se bode morda izgovarjal, da nam nedostaja dovolj izobraženih slovenskih deklet; no, po tem pa moram vprašati: zakaj pa ne skrbje Slovenci za primerno izobražbo, tako namreč, za kakoršnjo drugi narodi? Pod temeljito izobražbo pa ne razumem tiste puhle učenosti, katere duši v ženski žensko mišljenje in čustvovanje.

Ne izgovarjajte se na naše slovensko siromaštvo, ki nam baje ne dopušta, da bi skrbeli za pošteno vzgojo deklet! Ali ne potrosijo naši imovitniki decto veliko denarja za vzgojo svojih hčeri? O potrosijo, ali ne za tako vzgojo, kakoršne si mora želeli sleherni slovenski rodoljub. Saj mora človeka boleti srce, ko vidi, kakim duhom so prešinjena naša dekleta, vrnila se na dom iz raznih zavodov, kjer so jim za drage novce podali vzgojo, dijamentralno nasprotno idejalu narodne žene! Vprašaj tako dekletce, kdo so bili: Vodnik, Prešeren, Blomšek, Levstik, Toman, Janežič, Miklošič in drugi? Debelo te bode gledala, a zaželjenega odgovora ne dobiš gotovo.

In vendar zahteva prava narodna vzgoja, da tudi žena pozna naše veleume in prvobornitlje, da se sanima za svojo domovino in njeno književnost.

Mož naj bi torej še lo učil ženo, potem ko so stariši toliko potrosili za njeno vzgojo? Kaj naj doseže ubogi mož s tako ženo, ko so jo odujili taji učitelji in učiteljice, ko so jej zatrli v mnogih slučajih celo spoštovanje do lastne domovine in lastnega rodu? Mož

roško. Gospoda goriška, tržaška in koroška zbirajo vojsko, a Kranjsko in Štajarsko bo dešela branila.

— Vem, pravi jezno škof, pisali so mi Štajarci, a tudi cesar in nadvojvoda Karol. Očitajo mi, da nič ne delam. Pri moji veri, jaz sem teh sitnosti sit. Kolikokrat sem pisal, naj sodišče odstavi Tahija, to pošast naše kraljevine, kateri je kriv vsemu klanju. In mar nismo poslali do kralja Keglevića in Brzaja, da bi izposlovala pomoč proti kmetom? In zopet nič. Rotil sem krajinske generala Vida Halleka in Auersperga, naj nam dasta krajinsko vojsko. Ne damo, odgovorila sta, dokler ne pride cesarska zapoved. A zapoved ni prišla in uverjen sem, da je Nemcem po godu, da nas kmetje koljejo. Pa jaz sem kriv? Jaz? In glejte, poslušajte! Sedaj, ko teče toliko nedolžne krvi, ko vsa kraljevina plamti, ko se upor širi do Varaždina in Križevcev, sedaj sem dobil cesarsko pismo, naj izročim Heningovici polovico Soseida in

naj torej prerodi Nemkinjo v navdušeno Slovenko? Je-li to mogoče? Ubogi mož!

Vidite torej, da preved zahtevate od moža. Začeti treba torej pri ženski vsgoji. Tu imate zopet jedno pomanjkljivost v naši narodni organizaciji. Zavodov nimamo, v katerih bi se naše deklice učile ljubiti svojo domovino, kjer bi se jim blažilo srce in unemalo za vse lepo in blago.

Ženska nprav je namreč drugačna, nego pa možka. Ona bodi angelj miru v hiši, ona bodi skrbna družica ljubečemu možu in tolažiteljica v britkostih in težavah. Ona bodi vzgojiteljica svoje dece, in imej v e d n o pred očmi resnico, da ne stori nikdar dovolj v tem pogledu. Saj jej je to dolžnost naložil sam Bog. Bog je podelil ženi bolj čustve srce, da teši nesrečne in sirote, da otira solze jokajočim.

Tako velepa božji zakon in gorje njemu, ki bi hotel rušiti ta zakon! Tudi žena mora napredovati, ali na podlagi tega božjega zakona, kajti le tako prispe na vrhunec prave ženske naobražbe.

Toda na našo žalost vidimo, da so skoro vsi narodi prekorajili te meje, da so zgrešili pot do prave ženske vsgoje. Posledica temu je ta, da se bolj in bolj kviri človeški rod.

Zato ne zamerite gospod urednik, da sem se tako razvnela, kajti boli me, ker vidim, kako se vzgoja ženska dandanes.

Vsega se uči, samo tega ne, kar smo in mora zahtevati ves narod od prave svoje hčere: nedostaja jej plemenitega mišljenja, čutečega srca in domovinske ljubavni. Pri tem imamo mi siromašni Slovenci vsaj to tolažbo, da si takih žen — kolikor namreč imamo takih — nismo vzgajili sami, ampak vzgajili so nam jih drugi za drag denar.

Slednji čas je torej, da popolnimo našo narodno organizacijo tudi s ozirom na vzgojo žensk, da si ustvarimo zavode, iz katerih nam bodo prihajale poštene žene, čuteče matere, ljubee soproge in zavedne demorodkinje! —

Politiške vesti.

Najvišje priznanje. Nj. Vel. cesar je blagohotno odredil, da se izreče Njegovo Najvišje priznanje mestu Landekron na izredno lepem vprejemju, na patrijotičko-dinastičnem mišljenju in na dokazih sveste udanosti cesarski obitelji. Cesar se je prepričal s pravim zadoščenjem o mirnem tekmovalju obeh tam bivajočih plemen.

Njegovo Veličanstvo v Lvovu. Vprejem Njeg. Veličanstva minoli petek je bil veličasten. Za vozom cesarjevim pomikalo se je 300 drugih voz. Ob 1. uri popoldne bil je vprejem deputacij. V razstavi se je nagromadilo na tisoče ljudstva, ki je navdu-

šeno pozdravljalo vladarja. Na večer je bilo vse mesto sijajno razsvetljeno. Bakljade so je udeležilo nad 600 pevcev iz vseh krajev Galicije. Po bakljadi vozil se je cesar po mestu. — V soboto je bil cesar zopet v razstavi tor si je ogledal razna poslopja. Ko je Njeg. Veličanstvo v nedeljo zvečer dospelo v razstavo, bila je tam zbrana ogromna množica, kakih 50.000 ljudi. Včeraj zjutraj bila je vojaška parada.

Proslavljanje ruskega carja v Lvovu. Z Dunaja javljajo včeraj: Vojaški atašé pri tukajšnjem ruskem odposlanstvu, podpolkovnik Voronin, odpotuje nocoj v Lvov, ker ga je pozval Nj. Vel. cesar, da prisostvuje banketu, ki bode v torek (danes) v proslavo rojstnega dne ruskega carja.

Ruski finančni minister o evropskem miru. Včeraj je govoril jeden urednikov lista „Berliner Börsen-Courier“ z ruskim finančnim ministrom baronom Wittejem, ki biva sedaj, kakor znano, v Opatiji. Izjave tega znamenitega ruskega državnika potrjujejo popolnoma rusko politiko miru, kar smo naglašali že v uvodnem članku v današnjem zjutranjem izdanju. O splošnem političkem položaju je naglašal minister, da je ruska politika le politika miru; ruski car želi mir vsem in za vse. Nezmiselno je bati se, da bi Rusija krčila mir zaradi tega, da vatreše Franciji, ali pa da bi dopustila, da kršijo mir drugi v nje imenu. Ako bi Francija prišla vojno, Rusija izvestno ne bi jo podpirala, kakor tudi ne bi postopala soglasno s Nemčijo, ako bi ta prišla ali izzvala vojno. Rusija je osvedočena o mirnih nedejih nemškega cesarja, kakor tudi nikakor ne dvomi o ljubavni do miru, katero gojita car in pa cesar Fran Josip. A kljubu temu soglasju teh treh miroljubnih vladarjev, oborožujejo se vse tri države vedno in vedno. Temu pa je vzrok ta, da morajo vse te veslele pačiti na to, da se ne spremenijo evropsko ravnanje na škodo jedne ali druge: oboroževanju jedne mora slediti oboroževanje druge. Medsebojno razmerje ostane zaradi tega nespremenjeno, a oboroževanje nima drugega vpeha, kakor da — trošijo narodne gmotne sile brez svrhe. Za to stanje stvari pa nikakor ne more biti odgovorna Rusija, ki ni prozvala to rastoče oboroževanje. Blagor državam, ako bi mogle znižati svoje stroške za vojsko vsaj za polovico! — To so zaista zlate besede; da bi le odmevale po evropskih državah in dosegle to, kar želi Rusija: splošno razoroženje!

Vojna med Kitajem in Japonsko. Iz Shangaja poročajo včeraj: Poveljnika kitajskega brodivja v zalivu Pečili, admiral Tinga, je cesar degradoval in ga premeštil na podrejeno službo v vojski. Vzrok tej strogi obsodbi je ta, ker admiral Ting ni

— Jutri že?

— Da, odgovori odločno škof, pri Stobici in Zlatarji zbralo se je šeststisoč kmetov, a vodi jih Stobičan Matija Gubec. Ves narod do Mejmorja čaka, in ako se Ilija Gregorič iz Štajarske pridruži Gubeu, bo huda za nas! To je treba preprečiti. Zatorej ne tratite časa. Dokažimo, da lahko sami udusimo upor, da smo tu gospodarji in da nam ni treba pomoči od Nemcev.

— Bene, reverendissime, bodi po vaši zapovedi. Jutri krenem na Stobico, ali jutri opoldne. Naj se odpočije vojska, a tudi mojim grešnim kostem treba miru.

Za jedno uro pele so trobente, ropotali bobni po zagrebških ulicah. Iz škofovega dvorca hitje častniki k svojim četam, da jim oglase, naj se vsakdo pripravi na jutranji dan, ker krene vojska na sever.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

184

Kmetški upor.

Slovenska povest šestnajstega veka.

— Special August Šenoa. Preložil I. P. Planinski. —

— A Gregorjanec? vpraša škof.

— Sedi v kaši, katero si je sam skuhal in pri tem se opekel. Prej je bil besen pes, sedaj maha s repom kot prepelico.

— Zlodejec, on nam je vrgel kraljevino v kri. A Uskoki?

— Sedaj so mirni: Toliko, da se niso pridružili kmetom. Ali Turn pride ob pravem času. Vrgel jim je nekoliko mošnjice oekinov v žrela, ujel kolovodjo upora Nožino, kateri se je pobratil s Ilijo, pobesi trojico in dá jednega popa mušketirati, a sedaj so mu Uskoki zvesti. Ali še ni konec vražji bedariji. Bati se je za Novomesto, Metliko, Ozelj. Vse do Celja je v plamenu. Štajarske in kranjske barone trese mrzlica. Na Krasu in na Gorenjskem tli, a kuga sega celo na Ko-

ubranil Japoncem, da ne bi zasedli nekega otoka blizu Port-Arthurja. Obsodili so ga zaradi strahopetnosti in neupornosti. — Iz Budinske javljajo: Oblasti so pozvale prebivalce evropskega dela mesta, da naj takoj odpotujejo, ker so Japonci hiše oropali in požgali in je domače prebivalstvo sploh jako sovražno tujcem.

Različne vesti.

Na izredni občni zbor političnega društva „Edinost“, ki bo prihodnje nedelje, opozarjamo danes še jedenkrat naše čestite čitatelje. Na dnevnem redu bodo eventualno poročila katerega poslanca in pa razprava o posamičnih predlogih in resolucijah, koje se niso rešile pri rednem običnem zboru.

Duhovniške spremembe v tržaški škofiji. Čestiti gosp. Josip Zupan, župnik v Rodiku, je imenovan za župnika v Brezovici; č. g. Ivan Slavec, duhovni pomočnik pri sv. Antonu starem v Trstu, je imenovan župnikom v Repentabru pri Sežani; č. g. Vinko Dubrovic je nameščen kot duh. pomočnik v Buzetu, in č. g. J. Rastelli je začasno upokojen v Piranu.

Umrli je v Ljubljani hišna posestnica in mati poznane narodne obitelji ljubljanske, gospa Ana Noll. Mir njeni duši!

Ravnatelj učiteljskega v Ljubljani je imenovan gosp. prof. Fran Hubad, glavnim učiteljem na istem zavodu pa gosp. Anton Funtek.

Povsod so jednaki! Novo Yorsk „Glas Naroda“ objavlja v svoji poslednji številki ta le originalen članek, katerega posnemamo v dokaz, da so Nemci v Ameriki baš taki, kakorani so pri nas. „Glas Naroda“ piše:

Newyorška „Staats Zeitung“ od petka, večerni list, je prinesla članek o gibanju Slovanov, t. j. Čehov in Slovencev v Avstriji. Nikakor ne gre tej „tetki“ v glavo, kako si drznejo Slovani kaj zase zahtevati in vse postopanje jej je prehudo, ker se to godi proti Nemcem. Podučena je ta naša „tetka“ jako slabo in prav nič ne pozna naših razmer ali jih pa poznati neče, gotovo pa je, da prav smešne stvari pobira iz židovskih listov kakor „Neue Freie Presse“, „Tagespost“, „Pester Lloyd“ itd. Posmehuje se nad Slovenci in Čehi, posebno ugoden povod pa jej je dal volilni slovenski shod v Mosirju. „Tetka“ trdi, da so se Slovenci drgnili ta shod sklicati v popolnoma „nemakem“ gorakem mestecu zelenega Štajerja in so tam zahtevali, da naj se deli Štajerska v slovenski in nemški del, pravi, da je na Štajerskem nad dve tretjini Nemcev, in niti tretjina Slovencev, ter da hoče manjšina večino „terorizirati“. Čveka o Hohenwartu, državnem zboru in o „čestih“ slovenskih poslancih, ni jej pri srcu slovenska gimnazija v Celju niti paralelke. Kje je izrazil bedasti članek, urednik ne pové, koliko je pa poučen o avstrijskih zadevah in geografiji pa dobro ve. Mosirje je „rein deutsches Bergstadl“; ta je tako bosa, kakor bi mi Slovenci trdili, da je Gradec slovenski; da imamo Slovenci samo šest poslancev v državnem zboru tudi o tem nič ne ve, ali pa je že pozabila, da je lanske leto drugače pisala; da pa smejo Slovenci južnega Štajerja, katerih je 400.000, tudi vsaj toliko zahtevati kakor Italijani na Tirolskem, pa gotovo ni Bog ve kak greh, zavoljo katerega se roga „tetka“. Povedati moramo pa tudi, da gospodje v veliki palači blizu City Hall niti ne vedo, kje je Opatija (Abassia), ker jo vedno na južno Tirolsko silijo, samo v slovensko pokrajino ne, kjer je. Vemo prav dobro, da je gospodom pri „tetki“ nad vse pri srcu kar je nemškega in bi radi pomagali pri gradnji velikega mostu od Adrije na nemški „Belt“, no pa bodo radi še malo počakali, vsaj še mačka ne mara za vročo kašo. Temeljiti so pa, to pa že znajo gospodje matadorji, pa kaj temeljitost, da so le dolarji!

Sedaj pa naj še človek ne smeje, ko čita o nesramnosti Nemcev v Ameriki, ki bi radi pohrustali Slovence kar preko oceana!

21 ljudi so umorili nedavno temu v selu Pogonovsk, gubernije Samarske. Četero zakupnikov najelo je delavce iz bližnjega mesteca Nikolajevsk, da so jim delali na polju. Po dovršeni žetvi prejeli so delavci od zakupnikov svoje plačilo. Zakupnikom pa je prišlo potem na misel, da bi zopet odvzeli delavcem izplačano jim plačilo. V ta namen so po noči napadli speče delavce — 21 jih

je bilo — ter jih vse skup pomorili. Vsi štiri morilci so še v rokah oblasti.

Lepa družba! V Budimpešti je aboroval te dni, kakor znano, higijeniški kongres. Budimpeštanska gospoda pa ima zares čudne pojme o higijeni, kajti svoja načela dokazuje — s pestmi. Nekega ruskega učenjaka so namreč naklestili, da je bilo jo! Drugim udeležencem pa so pokradli okoli 50 vrhnih sukenj, dežnikov in celo prstanov! To je kongres, kateri zares nima para v učenjanskem svetu! O magyar-ember, kultur-ember!

Zopet umor. Pod tem zaglavjem smo sporočili v današnjem s jutranjem izdanju o napadu v gostilni „Alle due sorelle“ v hiši št. 10 na trgu Campo S. Giacomo, katerega nevarna žrtve je bil 30letni tešak Dragotin (ne Andrej) Kosovel. Predno sporočimo podrobnosti o tem napadu, moramo omeniti, da je bil naš poročevalec slabo poučen, kajti Kosovel ni mrtve, ampak, kakor smo poročili, je sedaj še iz nevarnosti — ako se ne pojavijo komplikacije, katerih pa ne more predvideti zdravniška umetnost. — Napad se je zgodil tako-le: Dragotin Kosovel je sedel okoli 9. ure zvečer v omenjeni gostilni mirno pri kozarcu vina, ko je vstopil nekdo v gostilno, ter ugledavši Kosovela, takoj ostavil robo. Takoj zatem je prišel drug mladenič, kateri je skočil h Kosovelu in ne da bi zinil besedico, mu porinil šepni nož v desno ledja. Kosovel je omahnil ter se sgrudil vznak na pod; kri mu je vrela v močnem curku iz rane. Natakran Fran Piguentini in nekateri gostje so takoj prijeli napadalca in mu istrgali nož, a ker so prikočili vsi k ranjenemu, pobegnil je med tem napadalec. Ker sta pa slučajno v istem trenutku vstopila v gostilno stražarja Zabrid in Bradač, videla sta bežečega ter ga prijela kmalo zatem blizu gostilne. V tem je prihitel nadsornik stražarjev G. Forbrič, ki je obvesel ranjenega in ukazal odpeljati ga v bolnišnico. Napadalec, 31letnega tešaka Ivana Požarja iz Podgrada, odvedla sta stražarja na polic. komisarijat pri Sv. Jakobu, kjer ga je zaslišal vodja komisarijata gosp. pl. Fölsch, kateri je tudi obvestil sodniško komisijo, ki je takoj šla v bolnišnico, da zasliši ranjenega. Okoli 10. ure so zaprli tudi onega moža, ki je bil prišel pogledat v gostilno, da-li je Kosovel prisoten in ki je, ugledavši Kosovela, obvestil Požarja. Ta nove vrste ogleduh je 39letni postopač Anton Peršič iz Gorice. Sodnik a. Ropele, prišedši iz bolnišnice, je zaslišal pri komisarijatu okraja Sv. Jakobskega Požarja in Peršiča. — Vsrok napadu je maščevanje, kakor smo bili že omenili. Kosovel je bil namreč dne 28. januarja t. leta dvakrat zabodel na ulici 23letnega kotlarja Josipa Požarja, ker se je bil ž njim sprl v gostilni „Ai due Moreri“ v ulici delle Scuole. Josip Požar, brat sedanjega napadalec, umrl je valed izgubljeno krvi. (Glej „Edinost“ vederno izdanje z dne 30. januarja t. l. Ur.) Drag. Požar je torej hotel maščevati svojega pokojnega brata, kar je brez ovinkov prišel preiskovalnemu sodniku, toda taji, da je hotel usmrtiti Kosovela. Tej trditvi nasproti pa sta izjavila stražarja, ki sta odpeljala napadalca v zapor, da je bil isti rekel med potom: „On je umoril mojega brata, jaz pa njega. Življenje za življenje.“ V ostalem je pa stvar sodniške preiskave, da dožene nakane napadalecve ter ga srodi sodišču na zaslišeno kazen.

Samomor. 18letna Gizela Verhovac, nečakinja policijskega agenta Pasqualija, stanujoča pri svojem stricu v ulici Media št. 2, zastrupila se je včeraj popoldne s karbolno kislino. Sorodniki so brzo pozvali zdravnik iz zdravniške postaje, ki je dekletu izpral želodec in storil vse, kar je mogel, da jej ohrani življenje — toda ves zdravnikov trud bil je brezuspešen, kajti nesrečnica umrla je isti večer. Varok samomoru je menda — nesrečna ljubez.

Antonija Suligoj, nesrečna soproga bivšega podnačelnika mestnih stražarjev, ki ji je dne 25. avgusta razmesaril v svoji besni ljubosumnosti lice, je bila včeraj izpuščena iz bolnišnice, ker je ozdravila. Nje lice ni takó pokvarjeno, kakor se je bilo bati, vendar pa bode nosila vse življenje znamenja o surovosti svojega soproga ne le na licu, ampak še bolj vtisnjeno v nje arcu.

Ponesrečil. 39letni izvošček Danijel Rebec iz Trsta, stanujoč v ulici Sette Fontane št. 25, je vozil včeraj dopoldne s deskami obložen voz po ulici Fabio Severo. Mož je

bil nekoliko pijan. Nesreča je hotela, da mu pride nasproti drug voz, obložen s peskom. Rebec se ni pravočasno izognil, voza sta se trčila drug ob drugega in siromak Rebec je padel pod svoj lastni voz. Na njegovo kričanje so prihiteli ljudje, ki so ga izvlekli izpod voza. Iz bližnje kavarne Fabris so pozvali po telefonu zdravnik iz zdravniške postaje, ki je konstatoval, da je voz slomil nesrečnemu vozniku desno roko ter ga močno poškodoval na obeh nogah. Odpeljali so ga v bolnišnico. Rebec je umrl danes zjutraj ob 9 1/2. uri.

Požar. Minolo noč okoli 2 po polnoci je nastal ogenj v hiši št. 10 ulice S. Giovanni. Vsa stanovanja bila so v gostem dimu, a nihče ni znal, kje prav sa prav gori. Prihitevi gasilci so izgubili dokaj časa, dokler so našli, da je ogenj v kleti pod stopnicami II. nadstropja, kjer ima gostilničar Bidoli shranjeno zalogo vina, sira in kjer je tudi mnogo raznih ropotij. Ogenj so ugasili po trideseturnem naporu. Plamen je oškodoval razne sode in drugega blaga. Škoda ni baš znatna; klet je bila savaravana proti požaru pri savarovalni družbi „Assicurazioni Generali“.

Vol ubodel človeka. Včeraj je dregnil vol 27letnega kmeta Josipa Pahorja tako silno s rogom v glavo, da mu je stri čeljust. Ranjeni je ostavil „nehvaležnega“ vola in tekel v bolnišnico, kjer počaka, dokler ne ozdravi.

Kristjani, pogani, židje. Na vsem svetu je okoli 477 milijonov kristjanov. Od teh je okoli 230 milijonov rimskih katolikov, 143 milijonov protestantov, 98 milijonov pravoslavcev in okoli 5 milijonov kristjanov raznih sekt. Pogani pa je okoli 950 milijonov, Židov nad 7 milijonov. — Za točnost teh številk pa ne prevzamemo odgovornosti, kajti mi sami nismo šteli pripadnike raznih veroispovedanj. Posebno se nam vidi število Židov jako neznančno, a vendar mrgoli Židov povsodi, kamor se obrneš.

Sodniško. 34letni mesar Cezar Fanton iz Trsta, pristojen v Idrijo, dobil je zaradi nevarnega pretenja 8 mesečno ječo. Dne 17. julija je grozil svojemu strijcu Antonu Benvenuttiju s smrtjo zaradi tega, ker mu strije ni hotel dati več podpore ker je Fanton lahko miseln, že večkrat kaznovan malopridnež. — 41letni gostilničar Jakob Gocinja iz Kopra je dobil 2 meseca ječe zaradi javnega nasilstva. Dne 9. julija t. l. se je namreč Gocinja odkrito upri finančnim uradnikom, ki so mu hoteli sapačati sod vina.

Policijsko. Minolo noč so zaprli 24letno „devico“ Ano G. iz Senja, ker je zatežena, da je ukradla Ljubljancu Franju M. srebrno uro s veriščico vredno 10 gl. — Neznat tat se je vtihotopil včeraj ajutraj v kamričo vratarja št. 3 v ulici Molin piccolo ter mu odnesel kletko s dvema kanarčkima, vrednima 5 gl. Ta je bil pa zares tat prve vrste, ker si je mislil, ako že ni drugo, vzamem to, kar — so giblje. — Minolo noč so zaprli so soper pet ponočnih pevecov. Ako pojde tako naprej, bodo skorej vsi taki „slavci“ — v kletki.

Najnovejše vesti.

Lvov 11. Cezar si je ogledal danes novo justično palačo ter je odgovoril na nagovor predsednika višjemu deželnemu sodišču, Simonoviču: „Prepričan sem, da bode sodniški stan tudi v bodoče kos svoji nalogi, kakor je bil do sedaj.“ Potem je sledila otvoritev nove izraelske sirotišnice.

Lvov 11. Iz Prage javljajo nekemu tukajšnjemu poljskemu listu pogovor s poslancom Riegerjem o položaju čeških strank na Češkem. Rieger je izjavil, da je nemogoče sporazumljenje s Mladočehi in da prisotnost dr. Plenerja v sedanjem ministertvu ne nadahni nikogar s zaupanjem tako dolgo, dokler se Plener ne izpremeni, kar pa se menda ne zgodi nikdar. (To pa verujemo! Ured.)

Lvov 11. Da je tukaj kolera, priznava službeno zdravniško poročilo. Dne 7. in 8. t. m. obolelo je tukaj 8 oseb za kolero, od katerih so umrli 4.

London 10. „Reuter's Office“ javlja iz Shangaia: Glasi se, da se Kitajci v severni Koreji obkoljeni od Japoncev ter da trpe tako bedo, da so pobili že več konj, da se preživljajo. Iz ladijetesalnice japonskih so od-

puščeni vsi tujci, ker Japonci hočejo potajevati vse škode, koje trpe njih ladije.

Budimpešta 11. Minister notranjih stvari, Hieronimy, je prepovedal brzojavnim potom plovitev s plovci po reki Tisi v komitatu Marmaros zaradi preteče nevarnosti po kolero.

Sredce 11. Odkar je princ Ferdinand zasedel bolgarski prestol, so letos prvič službeno povabili romunske častnike, da prisostvujejo bolgarskim vojaškim vajam.

Belgrad 11. Rasprava proti Čebinjcu in tovarišem, zatočenim veleizdajca, prične dne 22. t. m.

Zagreb 11. Tu govorijo, da je srbska vlada zahtevala, da se ji izrodi bivši minister Tavšanović, kateri je zapleten v pravdo, naprjeno proti Čebinjcu.

Peterburg 10. Minole sobote zvečer skočil je na progi proti Moskvi tovorni vlak iz tira. Lokomotiva se je sarila v semljo. 16 vagonov se je nakopičilo drug na drugega ter se razbilo. Jedna oseba je ostala mrtva, tri so ranjene. Monijo, da je nesrečo povzročila slabna roka, poškodovani čine.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 632—633, za spomlad 632—633. Koruza za sept.-okt. 592 do 597. Oves za jesen 567—569. Rž za jesen 518—520. Pšenica nova od 78 kil. f. 645—650, od 79 kil. f. 650—655, od 80 kil. f. 655—660, od 81 kil. f. 665—670, od 82 kil. f. 670—675. Jedmen 620—640; prosa 670—680. Pšenica. Slabo ponudbe, popraševanje tudi omejeno. Prodalo se je le 4.000 mt. st. 3—5 novč. ceneje. Druge vrste žita so imele malo prometa, cene nespremenjene. Vreme lepo.

Praga. Noralinirani sladkor za september f. 15-80 decembar f. 14-85, mirno.

Havre. Kava Santos good average za september 99—, za decembar 86—.

Hamburg. Santos good average za september 77-85 decembar 69-67, mare 67-25.

Dunajska borza 11. septembra 1904.			
	1904.	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98-85	98-85	99-10
„ „ v srebru	98-80	98-80	98-95
Avstrijska renta v zlatu	123-95	124-10	124-10
„ „ v kronah	97-10	97-10	97-95
Kreditne akcije	368-70	368-70	370-70
London 10 Let.	123-85	123-85	123-85
Napoleoni	9-86 1/2	9-86 1/2	9-87
100 mark	60-82 1/2	60-82 1/2	60-82 1/2
100 Italj. lir	44-75	44-75	44-75

Išče se stanovanje s hrano

za sedmošolca v Trstu, ne predrago in ne predaleč od nemškega gimnazija. Ponudbe je takoj staviti pri upravnistvu „Edinosti“.

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitaria 12, (po domače pri „Irvackocu“) priporoča pravi kraški teran iz Komna I. vrste po 40, 11. po 39 in belo vipavsko po 38 nč. liter. Izobren „Riesling“ v steklenkah. — Dobra kuhinja in po cent je vedno na raspolago. — Drušč se gela: „Rajak h rajaku“, priporoča se podpisani za obli oblik. Anton Vodopivec, gostilničar.

RODOLJUBI!!

Podpisani naznanjam, da sem odprl v soboto dne 9 junija svojo kremo v ulici Valtirivo št. 19, znano pod imenom „Croce di Malta.“ Točli bodom vina prve vrste, kraški teran in izvrstno pivo. Izobna kuhinja, cene poštene. — Nadejajo se, da me bodo Tržaški Slovani po močnostih podpirali, beležim udani **Fran Kravos.**

Hišl na prodaj.

Hiši št. 133 in 365 pri Sv. Ivanu (Vrdela) blizu cerkve sti na prodaj. Bližje pogoje se izve v prodajalnici gosp. „Valentina“ blizu cerkve. 1—3

Zadnji Meseč

Glavni dobithi
60.000 gl. 10.000 gl. 5.000 gl.
v gotovini le po odbitku 10%
Lvovske srečke à 1 gl. priporočata:
Mandel & Comp., Il Mercurio.

Zaloga piva

pivovarne bratov
Reininghaus v Steinfeldu — Gradec

in 156
zaloga kisle vode **Mattoni's Giesshübler** pri

A. DEJAKU, junior,

v Trstu, via degli Artisti št. 8.
zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant